

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Maximiliani Sandaei E Societate Iesv Doctoris
Theologi Architectura Christiana**

Sandaeus, Maximilianus

Coloniae Agrippinae, 1653

4. Bases IV. Fortitudinis & Constantiae.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46065](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46065)

verteret, concipere posset Columnam Domus Sapien-
tiæ coronatam, cujus Basis sit Timor Scapus Fortitudo,
Epistylum Patientia, Corona Perfectio. Aliam verò,
præter dictas, *Basim* nominat D. Gregorius Nyssenus,
Commentario in Cantica, qui *Basim auream* Colum-
narum marmorearum, *Fidem* esse dicit, cui, tanquam
fundamento, innitantur.

ARTICVLVS IV.

BASES IV.

Fortitudinis & Constantiæ.

SENTENTIARUM ista diversitas Architectonica una
Speculatione optimè conciliabitur. Observandum
igitur ex Architectura vulgari, quod habet Vitruvius,
lib. 3. cap. 3. & clarius explicat ejus Commentator Gu-
lielmus Philander: Fundamentis Domus ad areæ pla-
nitiam coæquatis, ad Columnam deinde erigendam
primùm superstrui debere *Murulum*, quem *Pulumar* vo-
cant quidam, alii *Abacum*. Hæc est prima *Basis*, quadra
quasi lamina, Columnæ subjecta, sessione habilis. Huic
superponitur alia, quæ Græcis dicitur *συλοβάτης*, & Co-
lumnæ quoque substernitur pro fulcimento, Stylobatæ
imponitur *Spira*, torques teretior. Itaque antequam
corpus Columnæ erigatur, quattuor fulcra consideran-
da sunt. *Primum* infra terram totius, ad planitiam areæ
perductus. *Secundum*, murulus quadratus. *Tertium*, arula
teretior. *Quartum*, torques aut *Spira* multiplex.

Gg 2

QVI

Philan. Digressio de Columnationum, & habitationis ratione uni-
versa.

QUI ergo DEUM nominant Columnarum, Fortitudi-
 nis & Perseverantiæ, Basim, respiciunt infimam, cui non
 solum Columnæ, sed & reliqua fulcra innixa sunt.
 DEUM autem dum appellat, ipsius Protectionem, Gra-
 tiamque intelligunt, bonorum omnium Basim firmis-
 simam. Quare S. Augustinus Fortitudinem ait fundari
 in DEO, & quicumque sunt fortes, id est, Columnæ, ha-
 bere pro fundamento DEUM. Sic enim scribit ad Fra-
 tres in eremo. *Est & alia Fortitudo, qua boni quotidie certant*
usque ad mortem. Tales sunt fundati in DEO: & ideo nec verba
nec impiorum verbera timent. Jam verò, Divinæ Protectionis
 seu Gratia, tanquam primo fulcramento, imponitur
amor Domini: & hæc est Basis secunda, quæ subternitur
 Murulus, providæ Sapientiæ, sive ea vocetur Pruden-
 tia, sive consilium rectum, sive rationis fide illustrata
 iudicium, ut superius diximus: nam illorum omnium
amor Domini est initium, quatenus est principium Sapien-
 tiæ. Sunt ergo ista, per modum unius tertiæ Basis, in
 in Columna marmorea, Arula illa altior, antea designa-
 ta. Denique imponitur ei suprema Basis, veluti Tor-
 ques, sive Spira, & est Fides, Christiana, Catholica, Vni-
 versalis.

FIRMATIS hunc in modum Basibus adsurgit per-
 pendiculariter Scapus, id est, corpus rectum Columnæ
 utriusque, nimirum Fortitudo & Perseverantia, sive
 Constantia; utriusque partes, formam, figuramque in
 superioribus delineavimus. Monemus autem pro comple-
 mento, considerandam in qualibet esse altitudinem
 illam octodecim cubitorum, qua significari mystice
 diximus, extendi debere, tam unam quam alteram, non
 ad fidem tantum, sed etiam ad opera. Contra quam
 multis animadvertitur, qui Columnam Constantia
 erigunt, sed absque justa altitudine, quare non est, quæ
 ea deberet esse decor, quia non est Symmetria, Maxime
 for-

fortes sunt in fide, quam aliqui ore jactant, utinam non vanè & medaciter: firmiter eandem animo conceptam retinent plurimi, vellent enses potius & ignes sustinere, & in minutal concidi, quàm fidem deserere, aut ei contrarium quidpiam, per infidelitatem committere. Sed fidei consentaneos mores non induunt, non viuunt, ut fides præscribit, manus ad operandum non extendunt. Sunt superbi, avari, leves, iracundi: inebriantur, lasciuunt, blasphemant, peierant: DEUM ore, & corde confitentur, factis negant. Hi fortes, constantesq; sunt in fide, non in bonis operibus: non est in iis tam alta, quàm deberet esse Columna Fortitudinis & Constantiæ: nam non attingit in cubitos XVIII. quem numerum designare mysterium, quod exposuimus, superius est demonstratum.

SERMO IV.

COMPARATIO

*Columnarum Domus Sapientia cum celeberrimis
totius Orbis terrarum Columnis.*

PRÆFATIO.

ILLUSTRABITUR magis tota Columnarũ istarum in Domus Sapientia fabrica, & usus, si cum variis, que celebrari solent ab Architectura, & antiquitatis peritis, diversorum artificum Columnis eas comparaverimus. quod nunc facere aggredimur.